

CD JAZZ

Frans expressie
Melina Tobiana

Hoe moeilijk is het voor een jonge artieste om zich op het jazzpad te begeven? Veel lastiger blijktbaar dan in de wereld van de popmuziek. Zelden dringen jonge stemmen naar voren. Jazz wordt immers pas interessant als de vertolking iets geheel eigens en persoonlijk wordt en de kleuren aanneemt van de stem.

De 28-jarige Franse zangeres Melina Tobiana is een nieuwe stem aan het jazzfirmament. Het is een zangeres die na studies klassieke piano zich toelagde op het jazzrepertoire en van onderuit haar plaats veroverde met optredens in bars en cabarets. Intussen trekt ze sinds 2013 rond met een kwintet, met wie ze een eerste cd inblikte, titelloos, want slechts voorzien van haar eigen naam.

Haar wendbare en bijzonder aantrekkelijke soulstem vormt het bindende element van de elf nummers die de grenzen aftasten van diverse genres. Er staan ook enkele heuse Franse chansons opgenomen. In het opmer-

kelijk ritmische *L'anniversaire* eindigt ze tot vreugde van oudere luisteraars met „*quelle importance les cheveux blancs et le temps, et le temps...*”

Melina Tobiana zal het wel maken. Met zulke sensuele stem waarmee ze alle kanten uit kan, van zoet gefluister en parlando tot de sterkste expressiviteit – ze kan het allemaal. En als ze blijft grossieren in nieuwe songs, want op deze cd is bijna alles nieuw. Ondergetekende ziet haar nog sterk doorgroeien. Hopelijk kan ze de knappe muzikanten van haar kwintet bijhouden, want ook hun prestatie mag er zijn.

Op haar achtentwintigste is Melina Tobiana dus klaar voor het grote werk en slaagt ze overtuigend erin om allerlei invloeden op een creatieve wijze om te bouwen tot iets nieuws.

Het enige minpunt is misschien de onduidelijke lay-out van het cd-boekje. Slechts van drie van de elf nummers werd de tekst opgenomen, wat spijtig is, aangezien het allemaal onbekende teksten betreft. Dat mag echter de vreugde niet temperen over het ontdekken van een zangeres van wie we in de toekomst beslist meer zullen horen (JC)

Melina Tobiana, met Melina Tobiana (zang & piano), Martin Guimbellot (bas), Emmanuel Duprey (piano & fender), Stéphane Moutot (tenorsax), Rémy Voide (drums) & gasten, OutNote (distributie Outhere Music), OTN022, 20,50 euro.

CD KLASSIEK

Op reis met een cello
Antonio Vivaldi

De Frans-Canadese cellist Jean-Guihen Queyras, geboren in 1967 in Montréal, maar opgeleid in Europa, is een van de klassieke topmuzikanten van het moment. „Ik kan slechts muziek uitvoeren die ik als een missie ervaar”, zei hij eens in een interview. Of deze cellist nu Schönberg speelt of Beethoven, het is steeds een wonder om te horen hoe hij één wordt met het werk.

Met de musici van de Akademie für Alte Musik Berlin werkt Queyras sinds enkele jaren aan de concerten van Antonio Vivaldi

voor cello en strijkorkest. Gezelschap en cellist waren enkele jaren geleden te gast in deSingel in Antwerpen. Het was muzikaal vuurwerk dat uitvloeide in opnames die nu budgetvriendelijk werden gebundeld.

Antonio Vivaldi componeerde 27 concerten voor cello, een instrument dat hij wellicht nooit zelf bespeelde, maar waarmee hij wel voldoende vertrouwd was. Schreef Vivaldi die concerten voor de weesmeisjes van het Venetiaanse Ospedale della Pietà, het gezelschap waarvoor hij veel van zijn werk componeerde? We weten het niet. Ze waren alleszins bestemd voor hoogst getalenteerde cellisten, in een tijd waarin de cello nog niet helemaal was doorgebroken en zijn definitieve grootte noch zijn huidige aantal snaren kende. (EDS)

Akademie für Alte Musik Berlin, *A Vivaldi Grand Tour*, 3 cd's, harmonia mundi, MX2908745.47, 30,15 euro.

BOEK BIJBEL

Batseba in bad
Guus Kuijer

De Bijbel bevat de allermooiste verhalen uit de wereldliteratuur, daarvan zijn ook ongelovige literatoren overtuigd. Dit najaar probeerde de Vlaamse romanschrijver Dimitri Verhulst in *Bloedboek* de eerste vijf boeken van het Bijbelse Oud Testament in eigen woorden na te vertellen. De kritiek was echter niet min.

Benno Barnard noemde het in *Knack* „een gemiste kans”.

Andere koek is het titanwerk van Guus Kuijer. Onlangs kwam het vierde deel uit van zijn *De Bijbel voor ongelovigen*. Met die titel heeft Kuijer veel succes. Van de eerste drie delen werden al meer dan 45.000 exemplaren verkocht.

In dit vierde deel vertelt hij voor ongelovigen (en gelovigen) vanuit de Bijbelboeken 2 Samuel en een deel van Koningen. Het omvat het koningschap van David en diens dood, evenals de regering van Davids zoon Salomo en zijn duizend vrouwen. Die maken dat Salomo ontrouw wordt aan God. Het rijk scheurt. Een bloedige geschiedenis volgt.

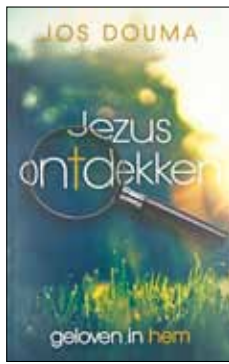
Wie meent dat de Bijbel een bloedig en soms vunzig boek is, wordt bevestigd in de mening. Het begint met de verkrachting van Tamar en de wraak van haar vader Absalom. Het verhaal van David en Batseba in haar bad en Davids gemene list is een van de

literaire hoogtepunten uit de wereldliteratuur.

Kuijer gebruikt een vertellersfiguur die de lezer meeneemt en commentaar geeft. We struikelen wel voortdurend over de rol van God. Die blijkt een afwezige aanwezig. De verteller: „Ik begon mij te beklagen bij God, want ik kon het leven niet lager aanzien, maar God zei: ‘Trek het je niet aan. Ik heb je nodig, want zonder jou wordt het verhaal verkeerd verteld.’” (EDS)

Guus Kuijer, *De Bijbel voor ongelovigen. Deel 4 Koning David en de splitsing van het rijk*, Athenaeum, Amsterdam, 2015, 272 blz., 19,99 euro, ISBN 978 90 2530 728 8.

BOEK SPIRITUALITEIT

Leerling van Jezus
Jos Douma

Jos Douma is predikant in de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, een van de ‘rechtzinnige’ kerkgenootschappen van het Nederlandse calvinisme. Hij is als

docent verbonden aan de evangelische theologische faculteit in Leuven en begon in 2002 aan een innerlijke verkenningstocht van wat het betekent leerling van Jezus te zijn.

Dat resulteerde in drie boeken (*Jezus ontdekken*, *Jezus uitstralen* en *Jezus aanbidden*) over wat in protestantse middens *discipleship* (discipelschap) wordt genoemd. De drie deeltjes zijn opnieuw als geheel uitgegeven.

Jos Douma brengt zijn eigen werk in verband met de Moderne Devotie, een katholieke herlevingsbeleving uit de vijftiende eeuw: „Wie wil groeien in discipelschap kan ook te rade gaan in de *Navolging* van Thomas a Kempis: ‘Velen horen wel vaak het evangelie, maar voelen zich toch heel weinig aangetrokken, omdat zij de geest van Christus

niet hebben.’ Zijn hele leven aan Christus gelijkvormig maken. Dát is de kern van alle discipelschap.”

De drie boeken bevatten leertips en -vragen en zijn in een bijzonder rechtstreekse stijl, misschien wel typisch evangelicaal, geschreven. (EDS)

Jos Douma, *Jezus ontdekken/Geloven in Hem, Jezus uitstralen/lijken op Hem, Jezus aanbidden/Hem bewonderen*, Kok, Kampen, 2015, drie delen, 12,99 euro per deel, ISBN 978 90 4352 575 6. Op www.jezusontdekken.nl vindt u tips voor het gebruik.

BOEK GESCHIEDENIS

Goddelijke heersers
Tom Holland

Jezus' geboorteverhaal volgens Lucas begint met een verwijzing naar de dagen van Herodes de Grote en met een verwijzing naar de keizer van het Romeinse Rijk, Augustus, die regeerde van 27 vóór Christus tot het jaar 14. Lucas plaatst de geboorte van Jezus daarmee in mondiaal zowel als in historisch perspectief. Volgens Lucas vaardigde keizer Augustus een decreet uit dat alle mensen van het rijk zich moesten laten registreren, maar historici betwijfelen dat.

Augustus is een van de hoofdpersonages in het knap geschre-

ven *Dynastie* van de Britse succesauteur Tom Holland. Na zich eerst aan fictie te hebben gewaagd (met verhalen over vampiers), brak hij in 2003 in het Engelse taalgebied door met een boek over het einde van de Romeinse Republiek, *Rubicon. The Triumph and Tragedy of the Roman Republic*.

Tom Holland schreef nadien over de middeleeuwen en ondertussen is zijn hele oeuvre in het Nederlands vertaald. Het nieuwe boek gaat over de opkomst en de val van het huis van Julius Caesar aan het hoofd van het Romeinse Rijk.

Holland is een verteller en laat zich verleiden door de vele verhalen die er over de eerste keizers later werden verteld. Over Caligula, de sadistische psychopaat, of Nero, die zijn tegenstrevers zou hebben verkracht. Daarbij gaat de auteur voorbij aan de mogelijkheid dat die gruwelen misschien later in de verf werden gezet om politieke redenen of omdat het zo'n sterk verhaal was.

Het boek focust sterk op de enkele mannen die aan de top van de macht stonden. Holland ziet in hen toonvoorbeelden van tirannen, leiders voor wie de staat samenvalt met zichzelf. Het ver-

schil is wellicht dat de Romeinse keizers zich onbeschaamd lieten vergoddijken. Caesar' pleegzoon Octavianus liet zich Augustus noemen, de door de goden verhevene. Maar het regime van het Romeinse keizerrijk zou nooit zo lang hebben standgehouden, als het niet bood wat de mensen wensten: rust, stabiliteit en welvaart.

Bisschop Eusebius verklaarde veel later (omstreeks 340) dat God wellicht een hand had in de opkomst van het keizerrijk. Anders hadden de apostelen het wellicht veel moeilijker gehad de christelijke boodschap te verspreiden. (EDS)

Tom Holland, *Dynastie. Opkomst en ondergang van het huis van Julius Caesar*, Athenaeum/Polak & Van Gennep, Amsterdam, 2015, 115 blz., 29,99 euro, ISBN 978 90 2530 039 5.